

**CONTABILITATEA INTERMEDIARĂ ÎN PROCESUL DE FORMARE
A COMPETENȚELOR INIȚIALE PROFESIONALE LA STUDENȚII CONTABILI**

Conf. univ. dr. Rodica Cușmăunsă, ASEM

Conf. univ. dr. Natalia Zlatina, ASEM

Lect. sup. Stela Caraman, ASEM

Lect. sup. Lilia Andreev, ASEM

This paper presents the result of a survey on the required knowledge, skills, and pedagogy for accounting education as perceived by accounting practitioners, teachers, and students. In the midst of numerous accounting reform reports declaring that the memorization of accounting facts will no longer suffice, global economies have increased the pressure on universities to develop higher-order thinking skill curricula. In contrast to the passive reception of knowledge of teacher-centered classrooms, this style of teaching promotes active, student-centered learning. Importantly, a myriad of critical and creative thinking techniques, activities, and examples are detailed for developing accounting curricula in accordance with these views.

Una din sarcinile primordiale ale învățământului economic actual se axează pe eficacitatea sistemelor de formare a cadrelor cu profil economic, eficacitate care depinde de substanța conceptuală pe care se fundamentează. În acest context, strategia dezvoltării învățământului

economic superior, strategie motivată și de procesul de la Bologna, prevede orientarea la perspectivele de lungă durată, precum și constituirea unui sistem de învățământ capabil să asigure dezvoltarea social-economică eficientă și capabil să genereze schimbări în societate.

Este de menționat, că formarea profesională inițială a specialiștilor din domeniul macrocontabilității și microcontabilității în contextul formării competențelor este o problemă stringentă a învățământului universitar economic. În această accepțiune, curriculumul formării profesionale are ca obiectiv promovarea transferului de cunoștințe, capacități și atitudini în practica formării specialistului contabil. Formarea profesională inițială presupune un ansamblu flexibil de competențe atât din punct de vedere al cunoștințelor fundamentale, cât și a competențelor profesionale.

Actualmente, finalitățile educaționale, examinate din perspectiva schimbărilor de politici educaționale se axează pe formarea de competențe. În mod evident, aceste politici au consecințe curriculare importante. Luând în atenție această situație, ținem să menționăm că, acum trei ani, întru îmbunătățirea calității procesului de studii și racordarea acestuia la procesul de la Bologna, la Facultatea Contabilitate a fost introdusă disciplina „Contabilitate intermediară”, menită să contribuie la realizarea unei din concepțiile fundamentale ale curriculumului universitar din învățământul contabil, și anume învățământul centrat pe student. Aceasta presupune că, nevoile, interesele, aptitudinile și experiențele de viață ale studenților trec pe prim plan, totodată învățarea disciplinelor este funcțională și se realizează cu ocazia prelucrării unor situații cu care se confruntă studenții-contabili la prima etapă de formare profesională inițială.

Diversele opinii, și în special în mediul profesoral-didactic, aferente necesității păstrării în planul de învățământ și relevanței studierii disciplinei nominalizate, argumentează oportunitatea generării discuțiilor aferente problemei nominalizate, în cadrul *Conferinței naționale didactico-științifice „Predarea-învățarea disciplinelor de contabilitate, audit și analiză economică în contextul noilor reglementări”*.

Modificările operate în planurile de învățământ, necesare în contextul aderării procesului de la Bologna, au contribuit la micșorarea drastică a numărului de ore de contact direct la disciplinele de contabilitate, cu impedimente nefavorabile asupra formării profesionale inițiale a studentului-contabil. Un aspect deosebit de important în formarea profesională inițială s-a considerat introducerea disciplinei „Contabilitate intermediară”, unitatea de curs având ca obiective primordiale formarea competențelor cognitive.

Întru confirmarea celor menționate anterior s-a efectuat o analiză comparativă a numărului de ore prevăzute în Planul de studii Prebologna și conform Procesului de la Bologna, informațiile aferente fiind prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1

Analiza comparativă a numărului de ore prevăzute în Planul de studii PreBologna și conform Procesului de la Bologna

Discipline	Planul de studii PreBologna		Planul de studii Procesului de la Bologna	
	Învățământ cu frecvență		Învățământ cu frecvență	
	la zi	redușă	la zi	redușă
Bazele contabilității: total ore, din care:	88	40	60	24
- pentru prelegeri	44	24	30	12
- pentru practică	44	16	30	12
Contabilitate financiară I: total ore, din care:	148	80	60	20
- pentru prelegeri	74	48	30	12
- pentru practică	74	32	30	8
Contabilitate financiară II: total ore, din care:	148	80	60	20
- pentru prelegeri	74	48	30	12
- pentru practică	74	32	30	8

Micșorarea numărului de ore s-a răsfrânt imediat asupra calității însușirii de către studenți a materialului la disciplinele menționate, lucrul constat de majoritatea profesorilor. Având în vedere că volumul materialului a rămas neschimbat, ultimele teme din programele analitice din cadrul disciplinelor menționate nu erau discutate nici la prelegeri nici la ore practice. Se mai întâneau și situații, că din cauza lipsei de timp profesorul omitea un anumit subiect din disciplina „Contabilitate financiară” cu referințe la materialul ce avea tangențe cu conținutul disciplinei „Bazele contabilității”. Însă fiind în aceleași limite de timp, se constata că nici în cadrul disciplinei nominalizate subiectele în cauză nu au fost studiate. Drept exemplu poate servi contabilitatea ieșirilor de materiale care era prevăzută în curriculumul la disciplina Contabilitate financiară I, ca componentă din tema „Contabilitatea stocurilor” și soluționarea problemelor referitor la metodele de evaluare a stocurilor la ieșire ca componentă din tema „Evaluarea și rolul ei în contabilitate” prevăzută în curriculumul la „Bazele contabilității”, etc.

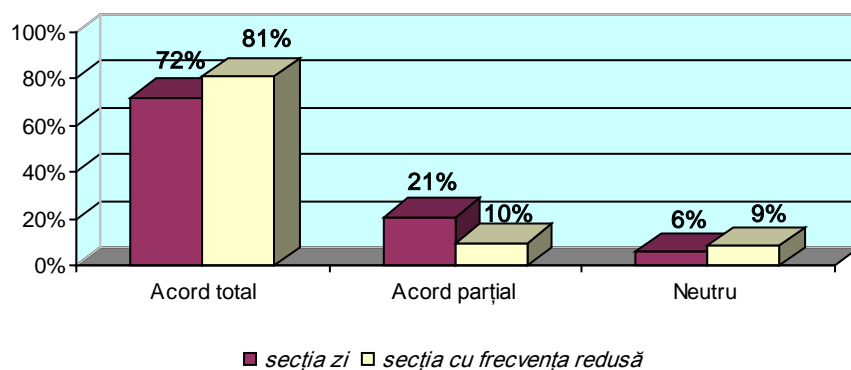
Suntem conștienți de faptul, că programa analitică a oricărei discipline, pe lângă orele din auditoriu, mai prevede și un anumit număr de ore de studiu individual. E un lucru binevenit pentru o autoinstruire, dar trebuie să constatăm, unele subiecte fără explicațiile profesorului sunt greu percepute de către studenți. De exemplu, la disciplina „Bazele contabilității” subiectul privind „Inventarierea ca mijloc de verificare a datelor contabile” informația referitor la reflectarea rezultatelor inventarierii în conturi contabile se asimilează cu dificultate la etapa inițială; subiectul Polițiile contabile din tema „Cadrul Normativ al contabilității în Republica Moldova”, „Componenta, modul de pregătire și prezentare a situațiilor financiare”, etc.

În vederea depășirii situației menționate a fost luată o decizie privind introducerea disciplinei noi „Contabilitatea intermediară”. Conform curriculumului cursului, în cadrul acestui curs este preconizată studierea a 6 teme. Disciplina în cauză a fost privită ca o etapă de studiere a contabilității ce asigură o legătură dintre disciplinele „Bazele contabilității” și Contabilitate financiară”, ca o bază teoretică și metodologică a cursurilor „Contabilitate financiară” și „Contabilitate managerială”, fiind adresată studenților specialității „Contabilitate”. Studierea disciplinei oferă studenților posibilitate de a acumula cunoștințe necesare sub aspect general privind modul de contabilizare a elementelor bilanțiere, a veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor financiare, de a însuși lucrările contabile de închidere a perioadei de gestiune, precum și noțiunile generale privind raportarea financiară, introducerea în contabilitatea managerială și valorificarea informațiilor obținute în contabilitate pentru analiza economică și fiscalitate.

Ținând cont de faptul că obiectivul primordial al disciplinei este formarea competențelor profesionale la studenții-contabili, autorii au realizat un sondaj printre studenții anului II și III învățământ cu frecvență la zi și studenții anului II învățământ cu frecvență redusă, modelul chestionarului aplicat se prezintă în anexa 1.

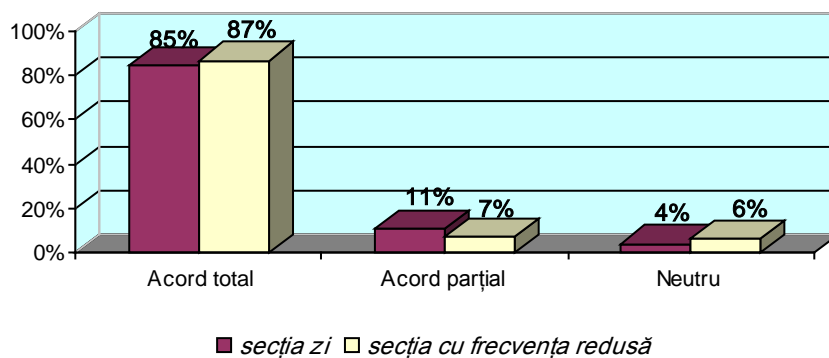
Analiza statistică a rezultatelor chestionarului propus studenților s-a realizat separat, din cauza, că fiecare măsoară indicatori diferiți. Așa în urma prelucrării chestionarelor a celor 172 de studenți intervievați de la învățământ cu frecvență la zi și 129 de la învățământ cu frecvență redusă s-au obținut următoarele rezultate pentru unele întrebări din chestionar, în opinia autorilor considerate mai importante:

<i>Subiectul / variante de răspuns</i>	<i>Învățământ cu frecvență la zi</i>	<i>Învățământ cu frecvență redusă</i>
Consider că însușirea acestei discipline este utilă pentru viitoarea mea profesie/carieră		
Acord total	72 %	81 %
Acord parțial	21 %	10 %
Neutru	6 %	9 %

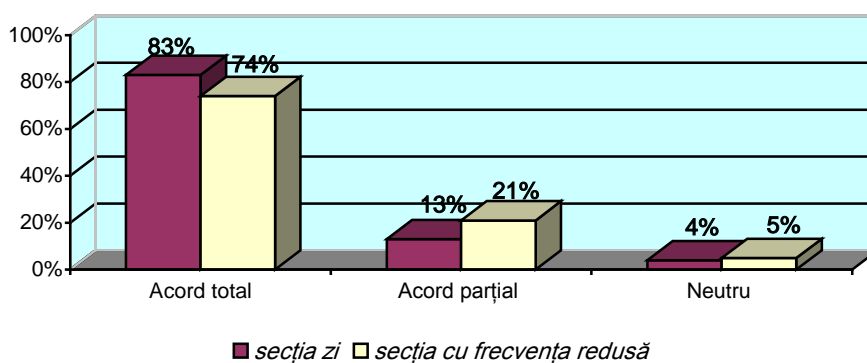
Cunoștințele obținute la disciplina „Contabilitate intermediară” le utilizez la alte discipline de contabilitate studiate

Acord total	85 %	87 %
Acord parțial	11 %	7 %
Neutru	4 %	6 %

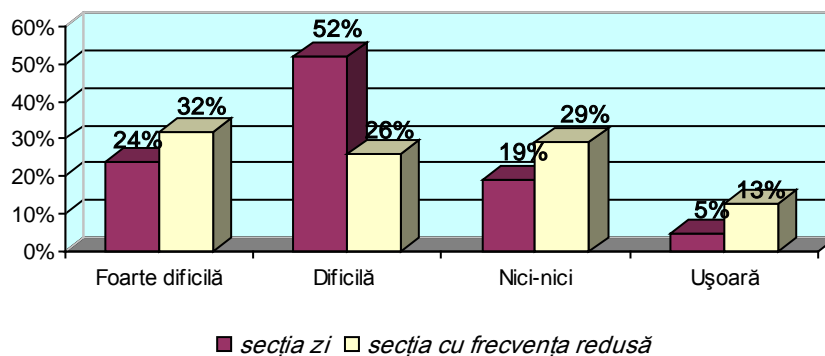
Considerați că obiectul „Contabilitate intermediară” este o disciplină utilă și necesară în pregătirea Dvs de specialitate?

Acord total	83 %	74 %
Acord parțial	13 %	21 %
Neutru	4 %	5 %

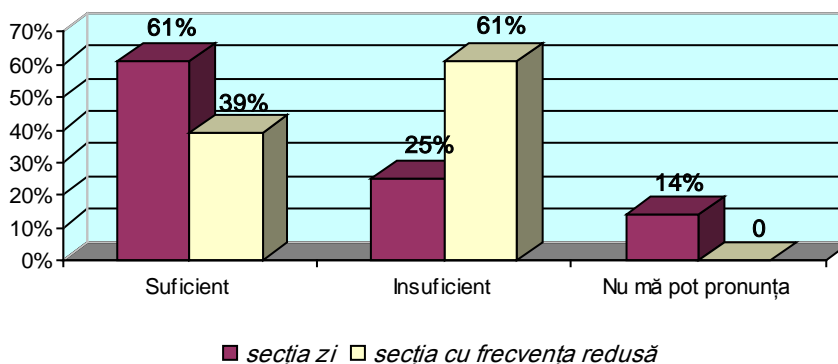
Comparativ cu alte discipline studiate, materia prezentată a fost:

Foarte dificilă	24 %	32 %
Dificilă	52 %	26 %
Nici – nici	19 %	29 %
Ușoară	5 %	13 %

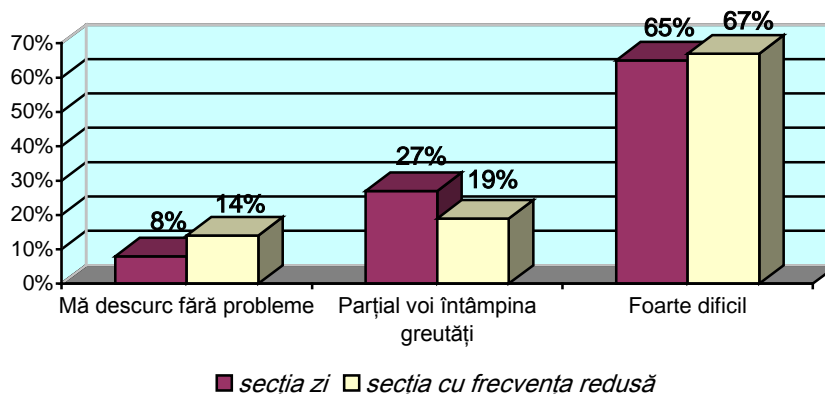
Considerați numărul de ore prevăzut în planul de studii pentru disciplina „Contabilitate intermediară”

Suficient	61 %	39 %
Insuficient	25 %	61 %
Nu mă pot pronunța	14 %	-

În cazul în care conform planului de studii, nu se va studia disciplina „Contabilitate intermediară” (adică de la Bazele contabilității să treceți direct la studierea Contabilității financiare):

Mă descurc fără probleme	8 %	14 %
Parțial o să întâmpin greutăți	27 %	19 %
Foarte dificil	65 %	67 %

În rezultatul analizei se observă, că peste 65 % din studenții de la învățământ cu frecvență la zi și 67% de la învățământ cu frecvență redusă optează pentru disciplina Contabilitate intermediară. Explicație este data de dificultatea însușirii materialul de disciplina Contabilitate

financiară în cazul excluderii din planul de învățământ a disciplinei Contabilitate intermediară și trecerii directe la studierea Contabilității financiare, și respectiv parțial o să întâmpine greutăți 27 % din studenții de la învățământ cu frecvență la zi și 19 % din studenții de la învățământ cu frecvență redusă.

În urma prelucrării chestionarelor, s-a constatat că unii studenți pledează pentru divizarea disciplinei Contabilitatea financiară nu în două componente ci în trei, pentru o însușire treptată a materialului. De asemenea, studenții, în special de la învățământ cu frecvență redusă au solicitat majorarea orelor la contabilitate din contul altor obiecte ce nu au tangență directă cu contabilitatea.

Promovând ideea centrării pe competențe în formarea studentului-contabil, considerăm că procesul de formare profesională inițială este precedat de studierea aprofundată și pe înțeles a principiilor și regulilor generale ale contabilității, fapt la care își aduce aportul disciplina Contabilitate intermediară. Curriculumul universitar din învățământul contabil, la etapa inițială, trebuie să fie centrat pe student și axat pe formarea de competențe profesionale. Competențele inițiale ale studentului-contabil sunt impuse de rolul și de funcțiile pe care aceasta urmează să le realizeze în societate. Prin urmare competența profesională exprimă produsul obținut ca rezultat al realizării eficiente a procesului de învățare (cognitiv), realizat în cadrul unui curriculum optim, și sporește motivația și succesul studentului-contabil.

Bibliografie:

1. Programa analitică la disciplina „Bazele contabilității” anul 2005.
2. Programa analitică la disciplina „Bazele contabilității” anul 2013.
3. Programa analitică la disciplina „Contabilitatea intermediară” anul 2013.
4. Programa analitică la disciplina „Contabilitatea financiară I” anul 2005.
5. Programa analitică la disciplina „Contabilitatea financiară I” anul 2013.
6. Programa analitică la disciplina „Contabilitatea financiară II” anul 2005.
7. Programa analitică la disciplina „Contabilitatea financiară II” anul 2013.

**Chestionar privind necesitatea și evaluarea calității instruirii studenților ASEM
la obiectul CONTABILITATEA INTERMEDIARĂ**

Facultatea CONTABILITATE Specialitatea Contabilitate Anul de studii _____

Scopul realizării studiului constă evaluarea de către studenți a necesității și calității instruirii la disciplina „Contabilitate intermediară”

Vă rugăm să răspundeți la întrebările de mai jos, marcând cu “√” varianta care corespunde opiniei DVS.

Chestionarul este anonim. Vă mulțumim!

3. La câte din numărul total de ore de curs și de practică la disciplina „Contabilitate intermediară” ați participat?

	100-80%	80-50%	50-30%	Sub 30%	Deloc
3.1. Curs					
3.2. Ore practice					

4. Indicați în ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

Afirmația	Acord total	Acord parțial	Neutru	Deza-cord parțial	Deza-cord total
4.1. Cursul a fost clar prezentat, noțiunile cheie au fost suficient explicate					
2.2. Limbajul didactic-științific utilizat de către profesor este accesibil					
2.3. Obiectivele pentru fiecare temă a fost clar expuse					
2.4. Profesorul a cointeresat studentul pentru studierea acestei discipline					
2.5. În cadrul disciplinei se utilizează cu succes diferite mijloace moderne de instruire (retro și videoproiector, calculator etc.)					
2.6. Consider că însușirea acestei discipline este utilă pentru viitoarea mea profesie/carieră					
2.7. Cunoștințele obținute la disciplina „Contabilitate intermediară” le utilizez la alte discipline de contabilitate studiate					
2.8. Profesorul <i>la curs</i> acceptă și încurajează întrebările studenților					
2.9. Profesorului <i>la seminar</i> acceptă și încurajează întrebările studenților					
2.10. Profesorul a dat răspunsuri clare și utile la întrebările studenților					
2.11. În ansamblu, consider calitatea generală a cursului satisfăcătoare					
2.12. Considerați că obiectul „Contabilitate intermediară” este o disciplină utilă și necesară în pregătirea Dvs de specialitate?					

5. Comparativ cu alte discipline studiate, materia prezentată a fost:

Foarte dificilă	Dificilă	Nici - nici	Ușoară	Foarte ușoară

6. Considerați numărul de ore prevăzut în planul de studii pentru disciplina „Contabilitate intermediară”

Suficient	Insuficient	Nu mă pot pronunța

7. În cazul în care conform planului de studii, nu se va studia disciplina „Contabilitate intermediară” (adică de la Bazele contabilității să treceți direct la studierea Contabilității financiare):

Mă discurs fără probleme	Parțial o să întâmpin greutăți	Foarte dificil